

האם, נעמי הירשפלד:
✖ "משרד הבריאות חייב להביא את הסיכונים לידיעת הציבור ולא ליצור את הרושם כאילו 'מדובר בחיסון הכי בטוח בעולם' עד היום חלפה כבר יותר משנה ואף אחד לא חזר אלי כדי לבדוק את מצבה של דורון או לברר פרטים נוספים. היתה התעלמות מוחלטת" ✖

פרופ' יהודה שינפלד:

✖ "אין ספק שבמקרה זה לא היה מקום להמשיך לתת את מנת החיסון השנייה" ✖

תגובת משרד הבריאות:

✖ "פרטי התביעה יילמדו. עם זאת, נציין כי לפני המנה השנייה נשלחה הודעת יידוע כמקובל" ✖

לא חסיונים לסיוכונים

הם חשובים ושומרים על ילדינו, אבל לפעמים עלולים להיות מסוכנים ✖ תלמידת כיתה ח' קיבלה חיסון בבית הספר - ועכשיו טוענת כי היא סובלת מנזק בריאותי בלתי הפיך ✖ משפחתה תובעת את משרד הבריאות: "הסיכונים לא הוסברו לנו" ✖ לתביעה, שמתפרסמת כאן לראשונה, גיבוי של אחד מבכירי הרופאים בישראל ✖ משרד הבריאות: "החיסון יעיל ונפוץ בעולם, התועלת גדולה בהרבה מהסכנות"

של מחלות סרטן. כמי שגדלה עם אחות חולת לופוס, שהמחלה פגעה בה קשה מאוד, אני מכירה ויודעת את ההשלכות של המחלה על החיים, על איכות החיים, על מצבה הבריאותי ועל ההשלכות לעתיד שלה".
לאחר שבתך דורון אובחנה עם מחלת הזאבת, עירבנת את משרד הבריאות?
"כן, דיברתי על זה עם אחות בית הספר והיא העי בירה לדבריה ריווח למשרד הבריאות. עידכנתי אותה אז בכל הפרטים, ועד היום חלפה כבר יותר משנה ואף אחד לא חזר אלי כדי לבדוק את מצבה של דורון או לברר פרטים נוספים. היתה התעלמות מוחלטת. למעשה התרעתי בפני משרד הבריאות שבתי היא נפגעת חיסון, והם היו חייבים לבדוק ולחקור כדי לדעת מה קרה במקרה של דורון, וגם בעיקר כדי להפיק לקחים להמשך מתן החיסונים, אבל כל זה לצערי לא קרה".

מה המסר שלך לחורים?

"שיפעילו שיקול דעת. הם צריכים לדעת שצריך בחיסון עלולה להיות נזמכה יותר מהסיכונים והסכנות בו. אני רואה את הבאת המידע הזה לידיעת הציבור כשליחות. לא קל לי בכלל עם החשיפה הפומבית, אבל חשוב לי שהמקרה שלנו ידליק נורה אוימה ויציב תמרון אוהרה בפני הציבור, בפני ההורים ובפני משרד הבריאות. משרד הבריאות חייב להביא את המידע

של הנטייה המשפחתית, לא היתה מפתחת כלל את מחלת הלופוס".

"הורים, הפעילו שיקול דעת"

האם נעמי, התובעת במשפט, אומרת כי החליטה לתבוע את משרד הבריאות לאחר שבעקבות המקרה הקשה שעברה התעוררו בה שאלות רבות על הדרך שבה המשרד מעניק את החיסונים ועל המידע שהוא מעביר לציבור - לא רק על היתרונות הגדולים מאוד שיש לכל חיסון, אלא גם על הסיכונים. "חשוב לי מאוד לומר כי אני כלל וכלל לא נגד חיסונים, ואני דווקא מקפידה והקפדתי לחסן את כל ארבעת הילדים שלי. חיסונים חשובים מאוד להגנה על בריאות הציבור, גם למשל החיסון המבוחר נגד סרטן צוואר הרחם", היא אומרת, "אבל חשוב מאוד לדעת ולערוך מראש את ההורים, ותוך שקיפות מלאה, כי בחיסון יש חומרים שעלולים לעורר את הנטייה המשפחתית והגנטית למחלות אוטואימוניות".

נעמי אומרת עוד: "משרד הבריאות חייב להביא את הסיכונים לידיעת הציבור ולא ליצור את הרושם כאילו 'מדובר בחיסון הכי בטוח בעולם'".
אם היתה יודעת על הסיכון בחיסון, היתה מחליטה שלא לתת אותו לבתך?

"אם בטופס ההסבר שמספק משרד הבריאות להורים היה מידע על הסיכון הזה, הייתי מסרבת לתת את החיסון ואו הייתי מקפידה על מעקב רפואי לאיתור מוקדם בספרות הרפואית".

שינפלד מכהן גם כעורך "הרפואה", כתב העת הרפואי המרכזי שיוצא לאור בארץ, והוא ניהל במשך שנים ארוכות מחלקה פנימית בבית החולים שיבא בתל השומר. היום הוא מכהן כמנהל המרכז למחלות אוטואימוניות בבית החולים. כמו כן, פרופ' שינפלד לך הוא חבר בוועדות מדעיות של משרד הבריאות, משרד המדע והאגודה למלחמה בסרטן.

"היתה חובה להודיע להוריה ולמועמדת לחיסון על הקשר הידוע בספרות הרפואית בין החיסון להד תפרצות המחלה, ובכך לאפשר להם לקבל החלטה מודעת באשר לצעם מתן החיסון", כותב פרופ' שינפלד בחוות הדעת שלו, ומוסיף כי "היתה גם חובה מוגברת לדון עם ההורים על הסיכונים שבמתן המנה השנייה של החיסון".

פרופ' שינפלד מציין עוד בחוות דעתו כי "סביר ביותר שהחומר בחיסון (החומר גרדסיל, שהוא חלק מהחיסון נגד פפילומה; ר"ר) היה הגורם למחלת הלופוס, וואת לאור היותה של הנערה בריאה לך לוטין קורם לחיסונים, ולאור תקדימים שפורסמו בספרות הרפואית".

שינפלד קובע כי "אין ספק שהתחייבו בירור מעמיק ורמת חשד גבוהה כלפי החיסון במקרה זה, ולא היה מקום להמשיך לתת את מנת החיסון השנייה, אשר גרמה בפועל להתפרצות מלאה מחלת הלופוס".

כך, מסכם פרופ' שינפלד כי "אלמלא ניתן החיסון השני קיים סיכוי גבוה שהנערה, על אף קיומה

התפרצה אצלה המחלה הקשה והבלתי הפיכה. התי ביעה הוגשה על ידי **עורכי הדין שי פויירינג וצפרירי אושרי** לבית המשפט המחוזי מרכז. נכון למועד פריסום כתבה זו, משרד הבריאות טרם הגיש כתב הגנה. מכתב התביעה עולות שאלות רבות הנוגעות לכי סיס תוכנית החיסונים הלאומית של משרד הכי ריאות, שבמסגרתה מקבלים מדי שנה מאות אלפי ילדים ובני נוער חיסונים: האם אכן החיסון נגד נגיף הפפילומה, שניתן מדי שנה לעשרות אלפי תלמידי ותלמידות כיתות ח' בארץ, עלול לגרום למחלת הזאבת (לופוס) בבעלי נטייה משפחתית מוקדמת למחלה זו? האם משרד הבריאות נותן את החיסון באופן זהיר מספיק? האם ההורים מקבלים מספיק מידע והסברה ממשרד הבריאות לפני מתן הסכמתם לחיסון? איזה בירור עושה משרד הבריאות כדי לבדוק את השפעת החיסון על התלמידים לפני שניתנת המנה השנייה של החיסון החיוני? והאם מדיניות משרד הבריאות בישראל למתן החיסונים - שאין עוררין על חשיבותם הקריטית לבריאות הציבור - היא מספיק זהירה ובטוחה?

עד עכשיו, ברוב המקרים שבהם הועלו טענות בארץ על בטיחות החיסונים, לא עמדו מאחורי הטענות האלה רופאים בכירים. אך כתב התביעה שהוגש הפעם מסתמך על חוות דעת רפואית של אחד מבכירי הרופאים בישראל, פרופ' יהודה שינפלד, מרמחה לרפואה פנימית ולאיומולוגיה קלינית. פרופ'

להיגרם גם בשל החיסון. שאלה אחת שהיתה משנה את כל התמונה.

אחרי קבלת החיסון התפתחו אצל דורון תופעות נוירולוגיות שונות ומתמשכות, כגון חולשה ברגי ליים ובעיניים. היא נבדקה על ידי שורה של רופאים מומחים, שאו לא קשרו את התופעות לחיסון שהיא קיבלה. ואולם, כל זה לא הפריע לאחות בית הספר לתת לה ב־21 בינואר 2015 את המנה השנייה של החיסון, וואת מבלי שהיא שאלה את דורון או את אמה אם היו אירועים רפואיים חריגים ויוצאי דופן לאחר קבלת המנה הראשונה של החיסון, או אם היא נבדקה אצל רופאים לאחר קבלת החיסון הראשון. גם את הסכמת ההורים היא לא ביקשה מחריש. החיסון השני הוורק, והנוק רק החריף.

חלפו יומיים בלבד, והסימנים הנוירולוגיים הקשים רק החריפו. דורון התחילה לסבול מכאבי מפרקים, מחולשה ומתפרצות על הפנים.

אחרי כשלושה חודשים אוכחנה אצלה מחלת הזאבת, שיש לה השלכות גופניות קשות וארוכות טווח על כל חייה.

השאלות הקשות

פרשה זו עולה מכתב תביעה תקדימי אשר הוגש באחרונה על ידי נעמי ובתה נגד משרד הבריאות, ופי רטיו נחשפים כאן בראשונה. לטענת התביעה, החיסון ניתן לדורון באופן לא זהיר ורשלני, וכתוצאה ממנו

רן רזניק, צילומים: יהושע יוסף

בור הורים רבים, סוגיית החיסונים לילדיהם מלאה בסימני שאלה ובחששות. חשיבותם להגנה על בריאות הציבור גדולה מאוד וידועה היטב, וגם ידועה ההגנה של החיסונים מפני מחלות קשות מאוד - אבל למרות זאת הורקת החיסונים גוררת לחץ וחששות. ואכן, הפרשה שאנחנו חושפים כאן לראשונה היא דוגמה לסכנה שעלולה להתרחש בעקבות שתי וריקות - שממן כבר אין דרך חזרה.

ב־17 בדצמבר 2014 קיבלה דורון כהן, אז תלמידת כיתה ח' מקיבוץ כפר עזה בדרום, את המנה הראשונה של החיסון נגד נגיף הפפילומה, נגיף מסוכן אשר גורם לסרטן צוואר הרחם ולמחלות סרטן נוספות בגברים ובנשים. את החיסון הוריקה לה אחות מטעם משרד הבריאות בבית הספר התיכון האזורי שבו היא לומדת. דורון היתה אחת מתוך כ־90 אלף תלמידות ותלמידים שקיבלו את החיסון באותה שנה.

לדברי דורון ואמה, נעמי הירשפלד, הן לא נשאו לו לפני קבלת החיסון אם יש להן במשפחה היסטוריה של מחלות אוטואימוניות, שבחן הגוף תוקף את עצמו וגורם לפגיעה בריאותית קשה. לטענת האם, אם אחות בית הספר היתה שואלת זאת, היא היתה מגלה שבמשפחה הקרובה של האם אכן יש היסטוריה של מחלת הזאבת (לופוס) הכרונית, שגורמת לפגיעה בכל מערכות הגוף, ויש טענות שהיא יכולה

ע

לא חסינים לסיכונים

"חשוב לי שהמקרה שלנו
ידליק נורה אדומה".
הבת דורון כהן ✕

המלא להורים לפני מתן החיסון ואת המידע הזה הסתירו ממני. חשוב לי להתריע: צריך לתת את החיסונים באופן זהיר ושיקול יותר וליידע את הציבור בכל המידע על הסיכונים האפשריים בחיסונים, ואת זה משרד הבריאות לא עושה היום."

"חיסון עם יחסי ציבור גרועים"

החיסון נגד הפפילומה היה שנוי במחלוקת מתחילת דרכו, יותר משאר החיסונים שניתנים בארץ. בספטמבר 2013 התקיימה ישיבה מיוחדת של הוועדה המייעצת למשרד הבריאות על מחלות זיהומיות וחיסונים, דיון מכריע בדרך למתן תשובות לשאלות הקשות שריחפו באוויר.

הדיון, בהשתתפות רופאים בכירים ממשרד הבריאות ומקופות החולים, התקיים בעקבות בקשה לעכב את מתן החיסון אשר התבססה בין השאר על מאמרים שכתב פרופ' שינפלד עם חוקרים ורופאים מהעורלם. כבר אז הוא העלה את החשש מהתעוררות נטייה משפחתית או גופנית להתפתחות מחלות שבהן הגוף תוקף את עצמו.

מפרוטוקול הדיון עולה הסכמה גורפת פה אחד שהנתונים החדשים שהעלו פרופ' שינפלד ורופאים נוספים אינם מבוססים מספיק, אינם מקיפים ואין בהם כל הוכחה מדעית שמצדיקה את עצירת החיסונים בישראל מבחינה רפואית וציבורית. חברי הוועדה ציינו גם כי החיסון מומלץ על ידי ארגון הבריאות העולמי ורשויות הבריאות בכל מדינות המערב, כולל ארה"ב ופרט ליפן. לדעה הזו שותף גם ד"ר גיל צ'פניק, רופא ילדים ויועץ מקצועי לעמותת "מדעת", עמותת התנדבותית של רופאים, מדענים ופעילי ציבור הפועלת לקידום בריאות הציבור בישראל ובין השאר גם להעברת מידע על חשיבותם של החיסונים. לדבריו, החיסון הניתן כיום בבתי הספר בארץ מוזרק כ-15 השנים האחרונות ביותר מ-200 מיליון מנות ברחבי הגלובוס. "זהו אחד החיסונים שנבדקו הכי הרבה ברחבי העולם. הנתונים שנצברו על אודות החיסון כוללים גם מידע ממחקרים קליניים וגם מידע על השפעתו בפועל לאחר התחלת מתן החיסון לנשים, לגברים ולבני נוער", הוא אומר.

לדברי ד"ר צ'פניק, החיסון נגד פפילומה זוכה ליחסי ציבור גרועים על לא עוול בכפו: "המתנגדים אולי קולניים אך מתבססים על תיאורי מקרה ואני קדושות, וזאת לעומת מחקר ענף ומעמיק שהתבצע על מיליוני אנשים ברחבי העולם".

הוא מוסיף כי "בבדיקות שנעשו על עשרות מיליוני האנשים שכבר קיבלו את החיסון בכל העולם, כמעט פי 30 מאוכלוסיית ישראל, הורגם כי השכיחות של מחלות שונות, ולופוס ביניהן, לא השתנתה. על פי הידע הרפואי כיום, ברור כי אין קשר בין מתן החיסון לבין הופעת מחלות שונות, כולל לופוס. תביעות דיומות שהגיעו לבתי משפט בארה"ב דווקא נדחו, אחרי דיון מקיף ושמיעת עדויות של אנשי מקצוע מכל התחומים הרלוונטיים".

משרד הבריאות: "החיסון יעיל ובטוח"

במשרד הבריאות טרם הגישו כתב הגנה לתביעה. בתגובה לכתבה מסרו כי "תרכיבי החיסון נגד הנגיף יעילים ובטוחים לשימוש. משרד הבריאות, בבואו לשקול שימוש בתרכיב חיסוני, נשען על מידע מארגוני בריאות מובילים בעולם. בין ארגונים אלה נכללת הוועדה המייעצת לחיסונים של ארגון הבריאות העולמי, הוועדה המייעצת העולמית לבטיחות חיסונים, הוועדה המייעצת למדיניות החיסונים האמריקנית, המשרד לבריאות הציבור של אנגליה ורשות התרופות האירופית".

עוד מוסיפים במשרד כי "הוועדה המייעצת הישראלית לית למחלות זיהומיות ולחיסונים שוקלת את הראיות ומביאה את המלצותיה לראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות. נוסף על כך, משרד הבריאות מנהל מעקב צמוד אחר בטיחות החיסונים הניתנים בישראל".

במשרד הוסיפו כי "מדי שנה מאובחנות כ-300 נשים עם סרטן צוואר הרחם במצב פולשני. כ-200 מהן נפטרו מהמחלה. השכיחות של סרטן מקומי (שע"ל) להתפתח לפולשני אם לא מתגלה בזמן) גדולה בהרבה. ללא חיסון, אחת מתוך 25 נשים תפתח סרטן מקומי כזה במהלך החיים, כלומר בכל כיתה יש בת אחת שהחיסון ימנע מחלה זו אצלה. נגיף הפפילומה גורם למאות מקרי סרטן בישראל כל שנה, ובראשם סרטן צוואר הרחם. נוסף על כך, הנגיף גורם לסרטן באיברי המין של גברים ונשים כאחד, וכן בלוץ ובפי הטבעת. נגיף הפפילומה גורם גם ליבלות

באיברי המין ביותר מ-10,000 מקרים בשנה. יבלות אלו מחייבות אלפי פרוצדורות חודרניות, ובחלקן יש חשש לפגיעה בפוריות".

במשרד הבריאות מסכמים ומציינים כי "תרכיב הגרדסיל נגד נגיף הפפילומה רשום כ-129 מדינות ונמצא בשיגרת החיסונים ב-65 מדינות. חיסונים אלה זוכים להערכות תקופתיות של גופי הבריאות המזכרים לעיל וקיבלו עד היום הערכות חיוביות, הן מבחינת יעילות והן מבחינת בטיחות. בישראל חוסנו בשלוש השנים האחרונות כ-167,250 בני נוער ללא תופעות לוואי חריגות. נתוני משרד הבריאות הישראלי מצביעים אף הם על בטיחות החיסון. גם בארץ וגם בעולם לא נמצאה עדות להישנות יתר של תופעות POTS, כשל שחלתי או מחלות אוטואימוניות בסמיכות לקבלת החיסון. בתחילת שנת הלימודים מופץ להורים עלון מידע על אודות שירותי בריאות לתלמידי הניתנים בבית הספר. לפני מתן החיסון, האחות מסבירות לתלמידים על החיסון ומסרתו ומ"חלקות דפי מידע להורים הכוללים מידע על החיסון, ביורר מצבי הבריאות הנדרשים לשם קבלת החליטה על מתן החיסון ומידע לגבי תופעות אפשריות לאחר קבלתו. גם לאחר החיסון התלמיד מקבל דף מידע להורים".

בהקשר לתביעה נמסר ממשרד הבריאות כי "פרטי התביעה יילמדו ותגובת המדינה תימסר במסגרת ההליך המשפטי. עם זאת, נציין כי לפני המנה השייך נשלחה הודעת יידוע כמקובל. לא התקבל אצל האחות דיווח על אודות שינוי בריאות או תופעות לוואי לאחר המנה הראשונה". ✕

ד"ר גיל צ'פניק:

✕ "זהו אחד
החיסונים שנבדקו
הכי הרבה, על
מיליוני אנשים
ברחבי העולם" ✕

צריכים רופא מומחה?

מרכז מומחים
אסותא
מגוון רופאים מומחים במקום אחד